

עופר קרול
ofer1939@netvision.net.il

ממשק הפרה היבשה מאזן האנרגיה אחרי המלטה והפוריות

היום ברור מבעבר, שתקופת היובש לא עומדת בפני עצמה. ממשק הרפת חייב לראות את הקשר ההדוק בין ממשק ההזנה לכל אורך התחלובה וחיי הפרה

תקופות שמרבית הפרות הגיעו שמנות ליובש ואז עברו לממשק של מנה דלה (שילוב של חציר וקש בלבד), הצליחו להפחית במחלות המלטה אך נותרו ללא קולוסטרון ובתנובה נמוכה.

היום ברור מבעבר, שתקופת היובש לא עומדת בפני עצמה, כפי שכבר נגענו ברשימות קודמות. ממשק הרפת חייב לראות את הקשר ההדוק בין ממשק ההזנה לכל אורך התחלובה וחיי הפרה.

רמת ההזנה ביובש ושילוב של מזונות שיש בהם תרומה לשיפור בתפקוד הכבד, נראה שיש להם השפעה רבה לטובה על המטרה הרצויה והיא צמצום התקופה של מאזן אנרגיה שלילי, הקדמת מועד הייחום הראשון וכמובן, כל שלל מחלות המלטה כמו קטוזיס, עצירת שלייה ודלקת רחם.

בעבודה שהוצגה לאחרונה בכנס קורנל 2012 מוצגים נתוני צריכת מזון, לפני ואחרי ההמלטה, יחד עם שינוי משקל הגוף של הפרות בראשית התחלובה. היום, יותר מבעבר, נראה ברור כי צריכת מזון נמוכה בתקופת היובש מגבירה פרוק שומני גוף וריכוז NEFA בדם ומכאן, קשר ישיר לפגיעה בהתפתחות הביצית, עלייה בשיעור מופע עצירת שלייה ודלקת רחם, דרך ירידה ברמת החסינות של הפרה, דרך פגיעה באפקטיביות של הנאוטרופילים (כדוריות הדם הלבנות) שהן קו ההגנה הראשון של הגוף כנגד מרבית גורמי התחלואה. ■

העלייה בתנובה בעשורים האחרונים נראית כאילו היא קשורה בירידה בשיעור הפוריות, עקב חוסר היכולת שלנו ושל הפרה לספק את כל צרכי האנרגיה הנדרשים. השילוב של פרות בעלות רמה גנטית גבוהה לייצור, יחד עם הירידה שמתקיימת בצריכת המזון בתקופת היובש, גורמים לפירוק מוגבר של שומן גוף עוד לפני ההמלטה ולעלייה ברמת ריכוז חומצות שומן בדם (NEFA) ומשם קצרה הדרך לפגיעה במאזן האנרגיה אחרי ההמלטה.

ההזנה ביובש ושילוב של מזונות שיש בהם תרומה לשיפור בתפקוד הכבד, נראה שיש להם השפעה רבה לטובה על המטרה הרצויה והיא צמצום התקופה של מאזן אנרגיה שלילי, הקדמת מועד הייחום הראשון וכמובן, כל שלל מחלות המלטה כמו קטוזיס, עצירת שלייה ודלקת רחם

ההיסטוריה של הזנת היובש עברה אצלנו ובעולם תהפוכות רבות. היו תקופות שבהן הוסיפו שיעורים גבוהים של מזון מרוכז עד כ-10 ק"ג לראש, מתוך מחשבה שזה האמצעי הטוב לשיפור המצב הגופני לקראת ההמלטה. לא תמיד קשרו בין הזנת היובש לממשק ההזנה בתחלובה. היו

(Butler, W. R. Cornell nutrition conference 2012)

